

TISZA

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők

XVIII. évfolyam 210. szám.

Nagy-Várad.

Kedd, 1912. szept. 17.

Válaszuton.

Nemcsak a politikával foglalkozik, hanem az egész ország közvéleménye feszült figyelemmel néz ma a képviselőházra.

Mi lesz? Ez ma a kérdések kérdése.

A politikai pártoknak rendelkezésükre állott az egész nyár, ha valamelyes megegyezést vagy legalább közeledést akartak létrehozni. Nem tették. Most az ősz elején ott kezdjük, a hol a tavasz végén elhagytuk. A nyári szünet alatt a szemközt álló pártok minden alkalommal újra és újra konstatálták, mennyire nem értik meg egymást. Ezt pedig eddig is eléggé tudtuk.

Annyit az igazság kedvéért le kell szögeznünk, hogy a kormány tett olyan lépéseket, a melyek alkalmasnak látszottak a béketárgyalások bevezetésére. Hajlandó volt feláldozni Tisza elnökségét, csak hogy erre az ellenzék Lukács fejét is követelte. Kész volt a mentelmi jog messzemenő körülbástyázására is; csak hogy erre az ellenzék az erőszakosan keresztülvitt törvények megszavazása körül elkövetett sérelmek reparálását is követelte. Ennyit már a kormány engedni hajlandó nem volt s válaszul valószínűs rendjelesővel árasztotta el azokat, a kik az ellenzék által támasztott törvények meghozatala körül legjobban kitettek magukért. A koronát éppen a harc és béke választóján valósággal tüntetőleg exponáltatta a kormány maga mellett — s ez az ellenzék különben sem valami nagy békekedvét még inkább lehűtötte.

A nyár folyamán a vidéki beszámolókról kellett volna néhány békegalambnak felszállania, hogy

most a képviselőház nyugodt, méltóságteljes tanácskozási rendjének helyreállítására reményünk lehessen. Egy fia galamb nem sok, annyi sem szállt fel; vagy a melyik felszállott, annak is hamarosan szárnyát szegték. Most aztán a képviselőház megnyitására kakastolluk röpködnek az egész országból Budapestre — az összpontosított csendőrség kalapjain.

Biz ez nem ígér valami nagy békességet.

Szerencsétlenségre a háttérben még mindig Justh Gyula rövidlátó magacssága kísért. Hiába tartják az ellenzék együttes értekezleteit a néppárt helyiségében, hiába a Kossuth-párt a legerősebb ellenzéki párt, azért a prim-hegedű egészen kifejezetten Justh-párti dallamot játszik. Ma is az általános, minden nemzeti tekintetre füttyölő titkos választói jog a jelszó, úgy a mint Justh átvette Kristóffytól, Kristóffy pedig a Jakaboktól. Ennek a kedvéért folyt tiz hónapon át az obstrukció, ezért jött június negyedike, ennek a kedvéért kellett lenyelnünk a közjogi-lag sérelmes, pénzügyileg rettentően súlyos katonai javaslatokat minden igazítás, minden nemzeti ellenérték nélkül — ennek a szerencsétlen jelszónak a kergetése közben fog talán ránk szakadni újabb botrányok sorozata s talán még az is, amit pedig minden jó magyar politikusnak minden eszközzel távol kellene tartania: a mandátumfosztó törvény.

Mélységes sajnálattal látunk ismét viharfelhőket tornyosulni a magyar politika egén. Ezek a mi fellegeink nem áldásos esőt, hanem pusztító viharokat szoktak magukkal hozni. Sajátos politikai helyzetünkben pedig nekünk a viharokat kerülnünk kellene, legalább a parla-

mentben. A parlamenti vihar ellen-ségekként állítja szembe a többséget és a kisebbséget s mint az a jelenlegi erő viszonyok közt másként alig lehetséges: a többség erőszaka legyőzi a kisebbség erőszakát. Ez pedig nálunk nem nemzeti győzelem, mint a hogy június 4-én sem nemzeti, hanem katonai győzelmet aratott a munkapárt. Nálunk magának a kormánynak is szüksége van erős ellenzékre, hogy legyen mire hivatkozni alkalom adtán Bécses szemben. De hogyan hivatkozzék olyan ellenzékre, amelyet ő maga tör össze?

Nagyon halvány a reménység, hogy talán a legutolsó pillanatban megtalálják a szemben álló pártok azt a közös pontot, amely talán a békére vezethet: azt, hogy mindannyian magyarok. Ha ez a esoda meg nem történik — pedig bizony ez ma szinte esodaszamba menne már — akkor folyik a harc tovább és mi rohanunk a sötétségben nyitott szemmel előre. Hová? Ki tudná azt megmondani?

*

Szocialisták gyűlése. Vasárnap délután látogatott népgyűlést tartottak a szocialisták az építőmunkások aréna-uti otthonában. Az ellenzék részéről Györffy Gyula volt jelen. Az első szónok Kunfi Zsigmond volt, aki a politikai helyzetet vázolta. Tisza politikájával szemben az erőszak politikáját hirdette. Kunfi beszéde után határozati javaslatot fogadtak el, mely szerint a munkások a harc álláspontjára helyezkednek. Beszélt még Györffy Gyula is, harcra szólítván a munkásvilágot. A munkások azután nagyobb csoportokban vonultak végig tüntetőleg a Wesselényi-utcán, éltetve a köztársaságot. A rendőrség azonban a tömeget hamarosan szétoszlatta.

A legjobb angol női szabóság
FLEGMAN cégnél, Bémer-tér.

A politikai helyzet.

Mi lesz ma?

A legváltozatosabb kombinációk sem adhatnak választ arra a kérdésre, hogy mi lesz ma, az országgyűlés új ülészakájának megnyitása napján? Budapesti tudósítónk a következőket jelenti:

Tisza a delegáció elnöke?

Tisza István gróf egyetlen napot töltött Bécsben. Ő maga mondta, hogy parancsra érkezett oda.

Tisza gróf sokáig tanácskozott a külügyminiszterrel, állítólag tanácskozott másokkal, köztük az osztrák kormány vezetőjével is. Kétségtelen, hogy arról az eshetőségről tanácskoztak, ha az ellenzék beváltja fenyegetését.

Ezt mondták a tanácskozásról:

Ha az utolsó percben sikerül a magyar képviselőház normális tanácskozási rendjének helyreállítása, úgy gróf Tisza István lemond a képviselőház elnökségéről. Lemond akkor is, ha a béke nem sikerül. Az utóbbi esetben lemondása azért kívánatos, hogy a többség öt válaszsza meg a delegáció elnökének, mert csak az ő személyében vélik a garanciát, hogy biztosítani tudja, amire a külügyi kormány ma nagy súlyt vet: a delegáció tanácskozásainak gyors és zavartalan lebonyolítását.

A delegáció összehívása.

A hivatalos lap vasárnapi száma közli a királyi kéziratokat, amelyekkel a delegációkat szeptember hó 23-ára hívták össze Bécsbe. Az egyik kézirat a külügyminiszterhez, a másik a miniszterelnökhöz van intézve, a harmadik . . . pardon, harmadik kézirat nincs. És ez az érdekes és ez a föltűnő a delegáció mostani összehívását elrendelő kéziratok közlésében.

Az eddigi szokás az volt, hogy közöltek egy kéziratot, amelyben a király utasítja a külügyminisztert a magyar és az osztrák delegáció egybehívására vonatkozó intézkedések megtételére. Azután közölték a királyi kéziratát a magyar és osztrák miniszterelnököt az osztrák delegáció egybehívásáról értesíti.

Az idén érdekes és közjogilag végre helyes újítás történt a kéziratokon. A külügyminiszterhez intézett kéziratban a király csak a magyar országgyűlés részéről kiküldendő országos bizottság egybehívásáról intézkedik és az osztrák delegáció egybehívását nem érinti. Ennek megfelelően nem is közli a hivatalos lap az osztrák miniszterelnökhöz intézett kéziratot, úgy hogy a magyar delegáció egybehívásának ténye egészen függetlenül történik az osztrák delegáció egybehívásától.

Az ellenzéki intézőbizottság határozata.

A szövetkezett ellenzék intéző bizottsága tegnap délelőtt a néppárt körhelyiségében tanácskozásra jött össze. A Kossuth-párt részéről megjelent Kossuth Ferenc, gróf Apponyi Albert, Tóth János, Déry Zoltán, Szentiványi Árpád, gróf Bethlen István, Mezőssy Béla, Sággy Gyula és Zilinszky István. A Justh-pártot a következők képviselték: gróf Bathhány Tivadar, Holló Lajos, Földes Béla, Bakonyi Samu, Eitner Zsigmond és Lovász Márton. A pártonkívüli függetlenségiektől Polónyi, Egry Béla, gróf Károlyi József. A néppárttól gróf Zichy Aladár, Molnár János, Zboray Miklós, Huszár Károly és Szmrecsányi György, végül a gazdapárt képviselőjében Szabó István jelent meg.

Délelőtt tíz óra volt kitűzve az értekezlet, azonban sokkal később kezdődött, mert előzetesen ugynevezett titkos vezéri tanácskozás volt, Molnár Jánosnak ugyanabban a házban levő harmadik emeleti lakásán. Ott már tízfélt órakor összeültek

tanácskozni az intézőbizottság albizottságának tagjai, akiket a taktikai kérdések megállapítására küldtek ki. A bizalmas tanácskozásban Kossuth Ferenc, gróf Apponyi Albert, Polónyi Géza, gróf Károlyi Mihály, Zichy Aladár, Molnár János, Holló Lajos, Földes Béla és Egri Béla vett részt.

Az ellenzéki pártvezérek bizalmas konferenciája tizenkét óráig tartott. Az értekezleten megbeszéltek az összes aktuális kérdéseket. Ugy határoztak, hogy a miniszterelnök által felajánlott pártközi konferenciába nem mennek bele, mert ettől semmiféle eredményt nem várnak.

Tizenkét órakor kezdődött meg az intézőbizottság ülése, amely főleg arról tanácskozott, hogy a taktikai kérdéseket miként intézze el. A tanácskozás fél egykor ért véget. Utána Szmrecsányi György így szólt a hírlapírókhoz:

— Az értekezletről kommunikét nem teszünk közzé. A taktikai kérdésekről tanácskoztunk. A döntés az, hogy végleges határozatot holnap délelőtt hozunk magatartásunkról.

— A delegáció kérdésével egyáltalán nem foglalkozunk.

Polónyi Géza még a következőket mondotta:

— Egyáltalán nem határoztunk semmiféle kérdésben. Holnap reggel kilenc órakor ülés előtt az összes pártok összegyűlnek és értekezletet tartanak a kupolacsarnokban. Ott fogunk a taktikai kérdésekről dönteni.

Návay a királynál. Návay ma nyilatkozott. A volt elnök kijelenti, hogy vele szemben igazságtalan volt az ellenzék. A házszabályok szigorítására föltétlenül szükség van, mert a technikázást lehetetlenné kell tenni.

AZ OLTÁRISZENTSÉG DIADALUTJA BÉCS UTCÁIN.

— Saját tudósítónktól. —

A mire Bécs katolikusai és az eucharisztikus kongresszus többi részvevői oly régen készültek — a szentségi körmenet vasárnap nagy pompával ment végbe a hívek százezernyi részvétele mellett.

A már pénteken és szombaton folyton szakadó eső vasárnap se szűnt meg, de ez nem lohasztotta a résztvevők lelkesedését. A magyarok a Vordere Zollamt strassen gyülekeztek, különösen a nyugati megyékből, Győr, Sopron, Pozsony és Nyitrából jöttek nagy számmal. A magyarok élén Eszterházi Miklós herceg, Apponyi Albert gróf, Zichy János stb haladtak diszmagyarban. A magyar csoportot püspöki ornatusban elkísérte Fischer-Colbrie Agost kassai és Fetser Antal felszentelt püspök is.

A magyarok a Helden-platzon helyezkedtek el és zuhogó esőben várták a többi csoportok érkezését. Különösen festői volt a tiroliak menete, melyet egy Hofer And-

rás korabeli jelmezű és fegyverű csoport nyitott meg.

A papság a Szent István dombon gyülekezett, ahonnan fél 11-kor indult a menet. A plebánosok, kanonokok, prelátusok, változatos színű öltözetbe, 150 apát, püspök és érsek pompás disze az értékes pástör erdejével gyönyörű látványt nyújtott.

A menet a Wollzeilén át a Ringre jutott, ahol két oldalt a bécsi kath. szervezetek állottak sorfalat, hátuk mögött pedig ájtatos néző közönség beláthatatlan tömege gyülekezett.

Tizenkét óra volt midőn a püspökök menete a Burg kapujához érkezett.

A széles, hatalmas kapuzat tetején állott a szép mennyezetes oltár, de a kellemetlen esős idő miatt ott fent a mise elmaradt.

A püspökök kara ekkor a Helden-platzon állott meg. Csakhamar oda érkezett a körmenet többi része is. Legelől haladt az osztrák testőrök egy csapata, ezek után a trombitások, majd az apródok jöttek; lóháton haladtak a titkos kamarások, köztük számos magyar mágnás, ezeket követték a biborno-

kok és érsek diszfogatai, mindegyik XVIII. századbeli diszkoesi. Ezután főméltóságok következtek szintén gyönyörű diszfogatokon, köztük gróf Berthold külügyminiszter, gróf Andrássy Géza, gr. Zichy Agost, Pallavicini Endre gr., Csekonics Endre gr., Pállfy Miklós gr. Ezután következett a körmenet legfőlegesebb pontja. Elhaladt a nyole gyönyörű fekete mén által vont dusan aranyozott üveg-falu diszkoesin a legméltóságabb Oltáriszentség, melyet Van Rossum biboros pápai követ és Nagl bécsi hercegérsek tartottak.

A szentség után gyönyörű diszhintóban, melyet szintén 8 ló vont ült kalaplevéve Ő Felsege a király, Ferenc Ferdinánd trónörökösrel, utánok a többi főhercegek diszkoesijai következtek, míg végül a magyar testőrség festői csapata járta be a menetet. Midőn a diszmenet a Burghoz ért, néhány pillanatra még a nap is kisütött.

A pápai követ az oltáriszentséget a Burg kápolnájába vitte, ide követte őt a király, a főméltóságok és a püspöki kar.

Van Rossum itt esendes szent misét mondott, mely alatt a Burg kápolna gyer-

ÓSZI és TÉLI
IDÉNYRE

Harisnyák, keztyűk, lélekmelegítők, szövött gyermek sapkák és kabátok, szüettek, barkettek, gypju szövetek. Női és férfi fehérneműek.

Rövidáruk óriási választékban.

Fráter és Kosminsky

NAGYVÁRAD, RÁKOCZI-UT.

Telefon 384.

Telefon 384.

ÓSZI és TÉLI
IDÉNYRE

Két beszámoló a megyében.

Rednik Gábor beszámolója.

A belényesi kerület képviselője vasárnap délelőtt tartotta meg beszámolóját a kerület székhelyén Belényesben és Tárkányban. A beszámolóra elkísérték Rednik Gábort Hoványi Géza és Telegdy József. A képviselők szombat délután érkeztek Belényesbe, ahol Wertheimstein Henrik főszolgabírónak voltak vendégei. Vasárnap délelőtt a városi nagyvendéglő előtt már hullámozott a nép, mikor a képviselők már megjelentek. Rednik János pártelnök a gyűlés megnyitása után üdvözölte a megjelent képviselőket.

Rednik Gábor általános éljenzés közepette emelkedett szólásra. Ismertette a júniusi eseményeket; kifejtette, hogy mik voltak azok előidézői. Majd az általános politikai helyzettel foglalkozván, ismertette a munkapárt további programját. Rednik Gábor beszédét nagy tetszéssel fogadta a polgárság. A belényesi képviselő után Hoványi Géza a nagyvárad kerület képviselője emelkedett szólásra.

Beszédében rámutatott arra, hogy az ellenzék és a sajtója állandóan azt hangoztatja, hogy a munkapárti képviselők nem mernek megjelenni választói előtt. Ime, most is eljöttek és minden irányban a legmelegebb fogadtatásban volt részük. Megjelenésükkel tanubizonyosságot akarnak tenni mindenfelé, hogy igenis a választók velük egyet értenek és éreznek.

Telegdy József azt hangoztatja, hogy a jelenlegi kormány mennyire szíven viseli a választó polgárság érdekeit. Az ő elődei a püspökségek földjeit, legelőit ígérték szétosztani. A munkapárt ezt nem teszi, mert az egy képtelenség, de keresi a módokat, a

mek énekkara remek egyházi énekeket zengett. A végén a bibornok áldást adott a legm. Oltáriszentséggel és Te Deum elzengetésével ért véget ez a felejthetetlen szép körmenet.

A király áhitattal vett részt a szent misén is s azután lakosztályába vonult vissza. A magyar kormány képviselőjében Lukács, Serényi és Zichy miniszterek voltak jelen a Burg kápolnájában.

Beszélik, hogy a királyt környezete le akarta beszélni, hogy a kellemetlen hűvös, esős idő miatt ne vegyen részt a körmenetben. Ő Felsege erre a következő választ adta:

— Elmegyek, hisz nem én vagyok az utolsó Habsburg!

Megközelíthető becslés szerint 275 ezer ember vett részt a nagyszerű körmenetben, ebből 150,000 esik a felvonuló csoportokra, 15 ezer a sorfalat álló katonákra és több mint 100,000 a többi nézőközönségre.

A katonák is példás módon vettek részt a kongresszuson. 3000 katonatiszt járt el a gyűlésekre és jött el a körmenetre.

Bjelik Imre tábori apostoli vikarius,

melyekkel a nép boldogulását elő lehet mozditani. Végül Bottyán Pál megköszönte a képviselőknek megjelenésüket, majd indítványozza, hogy Tisza Istvánt és Lukács Lászlót távirati uton üdvözöljék.

A beszámoló után délután 2 órakor Tárkányba mentek át a képviselők és ott Rednik megismételte azt, amit Belényesben mondott.

Tárkányban, úgy mint Belényesben, igen meleg fogadtatásban volt részük a képviselőknek. Tárkányból Belényesbe tértek vissza Rednik és a kíséretében levő képviselők. Belényesben bankett volt, melyen százötvenen jelentek meg. A banketten Bottyán Pál Tisza Istvánt éllette, míg Géczy Dezső belényesi községi főbíró a megjelent képviselőkre üritette poharát.

Fráter Loránd beszámolója.

A székelyhidi kerület képviselője Fráter Loránd szintén vasárnap számolt be választóinak. Fráter Loránd képviselőt Nadányi Gyula, Matzky Emil, Veszprémy István képviselők kísérték el.

A beszámolót Várady Miklós pártelnök nyitotta meg, majd Fráter Loránd beszélt. Ismertette azt a küzdelmet, amit az ellenzék kifejtett és amelyet a Ház elnöke letört. Majd hangoztatja, hogy az ellenzék akarja a békét, de Lukácsal vagy Tiszával nem tárgyal.

Szerinte a béke helyreállításának csak egy módja van: megcsinálni az általános, titkos, községenkénti választói jogot. Fráter Loránd után Veszprémy István, majd Nadányi Gyula, végül Matzky Emil képviselő beszéltek. Az általános választói jogról még Rozvány Jenő beszélt. A beszámoló keretében megalakították az egységes függetlenségi pártot, melynek elnökül dr. Várady Miklóst választották meg.

nagyvárad kerület képviselője Fráter Loránd szintén vasárnap számolt be választóinak. Fráter Loránd képviselőt Nadányi Gyula, Matzky Emil, Veszprémy István képviselők kísérték el.

nagyvárad kerület képviselője Fráter Loránd szintén vasárnap számolt be választóinak. Fráter Loránd képviselőt Nadányi Gyula, Matzky Emil, Veszprémy István képviselők kísérték el.

nagyvárad kerület képviselője Fráter Loránd szintén vasárnap számolt be választóinak. Fráter Loránd képviselőt Nadányi Gyula, Matzky Emil, Veszprémy István képviselők kísérték el.

Az illusztris társaság a legjobb hangulatban élvezte a szíves házigazda magyaros vendégszeretetét.

Az ünnepek még nem értek teljesen véget. Tegnap, hétfőn, a bécsi városházán Neumayer polgármester látta vendégül a pápai követet és az eucharistikus kongresszus egyházi és világi főméltóságait.

A pápai nuncius pedig hétfőn ad estélyt Van Rossum bibornok tiszteletére. Az estélyre a magyar püspöki karból Csernoch és Mihályi érsekek, továbbá Papp Antal munkácsi és Lányi József tinini püspökök hivatalosak.

A város 2.000.000-ós kölcsöne.

A pénzügyi bizottságban és a közgyűlésen.

Nagyvárad város törvényhatósága szombati közgyűlésén azért nem tárgyalta le a 2 milliós kölcsönre tett ajánlatot, mert értesült, hogy Rimler Károly polgármester a Pesti Első Hazai Takarékpénztártól előnyösebb ajánlatot eszközölt ki s így megakartta várni, míg a polgármester ezen ajánlattal hazaérkezik. A pénzügyi szakbizottság is ez okból nem mondott előbb véleményt a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság ajánlata felett.

A pénzügyi szakbizottság ülése.

Nagyvárad város pénzügyi szakbizottsága tegnap délután, a közgyűlést megelőzőleg ülést tartott Rimler Károly polgármester elnöke alatt.

Lukács Ödön tanácsnok hivatkozott a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság ajánlatára, amelyet súlyos feltételei miatt, nem tart elfogadhatónak. Az ajánlatot különben ismeri a szakbizottság. A polgármester az Első Hazai Takarékpénztártól kapott ajánlatot, amely előnyösebb a városra.

Rimler Károly polgármester szólalt fel ezután. Budapesti tárgyalásokat folytatott azokkal a budapesti pénzügyekkel, amelyek az eddigi kölcsönöket adták Nagyváradnak. Egyedül az Első Hazai Takarékpénztár hajlandó 2 millió kölcsönt adni folyószámlára, két évre. A feltételek: 1 és fél százalék folyósítási jutalék; az O. M. Bank kamatlábján felül 1 és egynyelcad százalék kamattal. Ha két év után az összeget nem fizeti vissza a város, még további 0,75 százalék folyósítási pójtartalékot fizet a város. Konvertálás esetén, ha más pénzügyintézetnél konvertálja az összeget a város, fél százalék stornódíj fizetendő. — Ha szoroson vesszük, ez az ajánlat pénzbelileg súlyosabb, mert egynyelcad százalék kamattal, évi 840 koronával drágább, de sem pénztári jegyet, sem 30 napi miniszteri jóváhagyást, sem háborút, sem koronajáradék árfolyamcsökkenést nem köti ki, tehát a feltételek sokkal előnyösebbek. Különösen a pénztári jegyek kiállítása nagyon veszélyes feltétel a Magyar Bank és Kereskedelmi részvénytársaság ajánlatában és a szerzett információk között nem lehetne elfogadni. Nagy-Várad városa az Első Hazai Takarékpénztárnál mindég kedvező fogadtatásra talált. Az igazgató most is kijelentette, hogy ha a városnak kölcsönre lesz szüksége, a jövőben is rendelkezésre áll. A másik két fővárosi pénzügyintézet, amelyekből a városnak kölcsöne van, mereven elzárkóztak minden újabb kölcsön elől. Ezért bár súlyos a Hazai ajánlata, azt elfogadásra ajánlja.

2 helyett 4 millió.

Dr. Moskovits József elfogadja a Hazai ajánlatát, mert a feltételek sokkal előnyösebbek, csupán a kamat egy csekély töredékkel drágább. — Azonban azt szeretné, hogy a város 4 millió kölcsönt vegyen fel. A törvényhatóság a súlyos helyzetben csak úgy segíthet, ha a helyi bankokban is nagyobb összeget lehet elhelyezni s a közintézményeket mielőbb felépítik. A pénzügyi helyzet közeli szanálására nem lehet számítani, sőt az még nyomasztóbb lesz. Az itteni építő iparon csak úgy lehet segíteni, ha a közintézmények megvalósítását gyorsabb tempóban viszik keresztül. Ezért némi áldo-

Kész női-felöltők
Kosztüm-kelme különlegességek

FLEGMAN
cégnél, Démer-tér.

zatot kell a városnak hozni, de az elenyésző ahhoz, mint amennyit segít az iparon és kereskedelmen. Szólítsák fel a Hazai takarékpénztárt, hogy nem 2, hanem 4 millió kölcsönt adjon. Így segítünk a helyzeten.

Rimler Károly osztja Moskovits felfogását, de az indítványt nem fogadja el. Ő már úgy vezette a fővárosban a tárgyalásokat, hogy a legmagasabb összeget kapjuk, de 2 milliónál tovább nem mehetett most a Hazai. Moskovits József intenciója bizalmas tárgyalást igényel s ha lehet megkísérli.

Fried Ferenc helyesli Moskovits indítványát, de látja, hogy most nem lehet keresztülvinni. A Magyar Bank és ker. r. t. ajánlatát sem dobjuk el, hanem szólítsuk fel a pénzügyet, hogy feltételeit enyhítse s akkor ezt a 2 milliót is igénybe kell venni.

Dr. Hoványi Gyula szerint ha Fried indítványát elfogadjuk, ellentétbe jövünk a polgármesterrel. A Hazai kijelentette, hogy ha a városnak szüksége lesz, ad újabb kölcsönt. Tehát ezt a régi kapcsolatot tartjuk fel.

Rimler Károly rámutat, hogy a Magyar Bank és Keresk. r. t. nehéz viszonyok között jött a város segélyére s ezt nem szabad kicsinyelni, mert ajánlatával hasznot tett a városnak. Hozzájárul, hogy a Magyar Bankkal tárgyaljanak a tett ajánlat alapján.

Dr. Popper Akos azt fejtegeti, hogy a Magyar Bank ajánlata ötezer koronával olcsóbb.

Ezután a szakbizottság a Hazai Takarékpénztár ajánlatának elfogadását javasolja s mivel még két millió korona kölcsönt akar felvenni, bízzák meg a polgármestert, hogy a Magyar Bankkal a feltételek enyhítése iránt tárgyaljon.

A közgyűlés.

A közgyűlésen Hlatky Endre elnökölt. Az előző ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után rátértek a 2 milliós kölcsön tárgyalására.

Lukács Ödön tanácsnok ismertette a Magyar Bank és Kereskedelmi r. t. ajánlatát, amelyet súlyos feltételei miatt nem ajánl elfogadásra. Majd bemutatja az Első Hazai Takarékpénztár ajánlatát s javasolja, hogy bízzák meg a polgármestert, a további tárgyalásokkal 4 millió kölcsön iránt s mivel újabb kölcsön szükséges, a Magyar Bankkal is tárgyaljon a feltételek enyhítése iránt és ha a nehézségek elháríthatók, tegyen javaslatot.

A nyilvános könyvtár megnyitása.

Zaj nélkül, a kultura komolyságához méltó nagy esemény játszódott le vasárnap délelőtt a Rákóczi-uton. Akkor adtuk át rendelkezésének a nyilvános könyvtárt. Fontos, a város kultur életére messze kiható intézménnyel lett ezzel városunk gazdagabb.

Évek óta vajjudó kérdés: a közkönyvtár ügye végleges megoldást nyert ezzel, még pedig a polgárság teljes megelégedésére. A községi iskola hatalmas könyvtára, amelyet eddig csak tanítók használhattak, amelyet a tanulni, szórakozni vágyó közönség elől wertheim lakat alatt hét fejű sárkányok őriztek, át lett adva fontos feladatának, nemes hivatásának, a nagyközönség tudományszómjának kielégítésére...

Mint minden új intézményt, ezt is támogatni kell minden embernek, kinek lelkében a kultura szeretete él. S örömmel győződünk meg e támogatásról, amikor a könyvtár átadásánál a város vezető embereit ott láttuk...

A 10.000 művet kitevő impozáns könyvtár alapját 1872-ben Hegyesi Márton vetette meg, hála érte emlékének.

1911-ben lett ujjaszervezve a Muzéumok és könyvtárak orsz. Tanácsának erkölcsi és anyagi támogatásával.

Hála és elismerés illeti Hlatky Endre főispánt, Adorján Ármin drt, a könyvt. bizn. elnökét és Réz Mihályt.

*

Vasárnap nyílt meg a városi népkönyvtár, a Rákóczi-úti Guttmann-ház emeletén.

A megnyitáson jelen volt Hlatky Endre főispán, Dr. Adorján Ármin, dr. Moskovits József, dr. Váradi Ödön, Réz Mihály stb.

Hlatky Endre főispán hálás köszönetet mondott dr. Adorján Árminnak a könyvtár létesítése körüli fáradozásért, Bodnár Jánosnak hosszú munkálkodásáért és Réz Mihálynak odaadó tevékenységéért.

A könyvtár teljesen ingyenes és mindennap délelőtt 9 órától 11-ig és d. u. 4-től 7 óráig nyitva van.

Repülónap Nagy-Váradon.

A nagy-váradai közönségnek kedves ismerőse Vladimir mester, az egykori népszerű birkózó-bajnok, később Dzsü-dzsieu tanár. Évekkel ezelőtt hosszú ideig tartózkodott itt mindenfelé, ahol megfordult, élénk szimpátiát keltve érdekes egyénisége iránt. Emlékezetes munkája az, hogy a rendőrség legénységét betanította az ő veszedelmes és fölényes kínai birkózó módjára.

Vladimir mester nemrégiben bucsut mondott a porondnak és a levegő meghódítását tűzte ki élete céljául; röviden aviatikus lett. Nagy ambícióval, erős kitartással készült új pályájára. Bécsújhelyen a monarchia elsőrangú repülőtelepén tanulta meg a pilótamesterséget a világhíres Illner aviatikus vezetése alatt. Szorgalmát minden tekintetben siker koronázta, a nyilvános repüléshez feltétlenül szükséges pilóta vizsgát olyan kitűnő eredménnyel tette le, hogy a bécsújhelyi repülőtér összes kiváló hadi és polgári aviatikusai szerint már is a legkitűnőbb s főképpen legmerészebb magyar pilóták egyike.

Vladimir mester különösen a felszállásnál produkált minden egyes alkalommal nagyon szép dolgokat, amivel mestereit is meglepte. Gépe Etrich típusu sirály repülőgép, melylyel különösen nagyon szép látványos repülést lehet végezni. — Maga a gép Deünler motorral van felszerelve, amely képessé teszi, hogy úgy magasság, mint a levegőben való tartózkodás huzamosságában legalább is az eddigi rekordokat tartsa meg. A felszerelt gép szakértők állítása szerint egész vagyont képvisel.

Vladimir most már ezután a nyilvánosság elé lép és e vasárnapon Kolozsvárott tarja első felszállását. A bérces városban, az érdélyi mánások „Kolozsvári Aviatikai Clubja” vette e fiatal aviatikust védő szár-

nyai alá és rendezi felszállásait. Kolozsvárott oly óriási érdeklődés nyilvánult meg Vladimir mester vállalkozása iránt, hogy a kibocsátott jegyek nagyrésze már jó előre elkelték.

A mester Nagy-Váradra is készül. Mint értesülünk, Vladimir szeptember 29-én fog felszállást rendezni. A repülés természetesen a katonai gyakorló téren lesz. Az esetben, ha az idő nem fog megjavulni, 29-ről elmarad a repülés kedvezőbb időre.

VÉRES ÉJSZAKA a vásári sátrak körül.

A nagyvásár zürzavaros forgatagában tegnap reggel szájról-szájra adták a vásárosok egymásközt, azt a hírt, hogy az éjszaka, amikor sátraik körül dolgoztak rémes kiáltások verték föl az éjszaka esendjét.

A vásárosok abbahagyták a munkát és a hörgő hangok felé rohantak. S ott, ahol Széna-utca torkollik a Nagypiac-térre, megdöbentő látvány tárult elbük.

A sáros földön két hatalmas ember fetrengett, a fejükből patakban ömlött a meleg vér s mellettük ott állott egy harmadik, aki kezében durva, otromba nagy baltát villogtatott. Lábán alig tudott állani, olyan részeg volt s a szemtanuk állítása szerint többször el is bukott arccal a föld felé.

A véres tragédia színhelyétől és vad hőstétől félénken húzódtak vissza a jámbor vásárosok. De mtkor látták, hogy az illető nem szimulálja a részegséget, hanem valóban nem bír megállni, akkor hozzáugrottak és lefogták.

Mi történt?

Első dolguk volt, hogy segítyt nyujtsanak a vérben fetregő két másik embernek. Rendőrt is hívtak, aki aztán telefonált a mentőkért, akik két kocsival vonultak ki a véres tett színhelyére.

Ekkor látták, hogy mind a három holtrészeg. A kocsiban elaludtak, amíg a kórházba értek.

A rendőr a baltával hadonászó embert bevitte a rendőrségre. Kihallgatni azonban csak tegnap reggel lehetett.

Elmondta, hogy Vidovics Józsefnek hívják s a hevesi telepen lakik a Kertvárosban. Csak arra emlékszik, hogy két társával mulatott valamelyik koremban — a nevét nem tudja — ahol sokat ittak. Hogy aztán mi történt, arra nem emlékszik.

A rendőrtiszt felmutatja neki a baltát.

— Hát erre sem emlékszik?

— Nem.

— Mondja: miért vezett össze két barátjával?

— Arra valamennyire emlékszem, hogy valamin összeszököltünk s hogy ők megütöttek, de hogy mi volt ez, arra nem tudok visszaemlékezni.

Két másik társát Némethy Imrének és Gonda Józsefnek hívják. Az utóbbinak széles vágás van homloka fölött s koponyája

Ujdonság Nagyváradon! Régiségek!

Sternberg J. Bpest N.-Várad Szt. László-téri hidnál.

Legolcsóbb bevásárlási forrás, régiségek, műtárgyak, perzsa szőnyegek, csillárok, arany és briliáns ékszerek, nászajándékok, vadászfegyverek, revolverek, sport és optikai cikkek. Vesszek és cserélek. — Győződjön meg árairól vétel könször nélkül.

betört. A másik bal fülén keresztül kapott egy szörnyű csapást. Mind a kettő eszméletlenül fekszik a kórházban.

A rendőrség most szigorú nyomozást indított a rejtélyes ügyben. Kihallgatják a vásárosokat s végig kutatják az összes korezmákat, amelyek a Nagypiac-tér környékén fekszenek.

Szerény megjegyzések az első előadásról.

*

Friss kacagás futott végig vasárnap délután a fénybe borult, színes nézőtérén. Az első percekben olyan hidegen, bátoratlanul esengett a sok kacaj és taps a lusta nyári álmukból fölvert aranyos oszlopok között, de lassan-lassan állandó lett a kellemes zaj és illatos a levegő.

S az első publikum rettenetesen csiklandós! . . . A leggyöngébb viccen harsogó kacagással mulat. Másfél hónapig nem kacagott, nem tapsolt, hát most pazar és bőkezű a tetszésnyilvánításban.

Ettől persze megrészegeznek egy kicsit odafönt a színpadon is és máskor megbocsáthatatlan ötleteknek szabad kitörést . . . Most ingerlően heves tapsviharak szállnak föl a sötét színű logek tömött sorraiból s gyönyörű babaarcok kacagnak a páholyok biboros karján.

S ez volt az, ami leginkább föltűnt — : ez a sok ragyogó szépségű fiatal leány a páholyok körül-futó aranyos fehér galériáján. Egy vén színházi habitué gyönyörrel gukkerezte őket s végül is lemondóan állapította meg:

— Sajnos, ezeknek legnagyobb része falusi kislány! . . .

Kellemetlenül vettük észre, hogy

Hideg volt a színházban egész előadás alatt. A földszint selyembluzos hölgyei dideregve huzzák össze kerek vállukat s igen nagy szükség volt a meleg színházi sálokra. Csak a páholyok puha ülén nem fáztak.

A férfiak állandóan zsebre dugott kézzel ültek. Már t. i. addig, amíg Horváth Mici meg nem jelent. Neki köszönheti a direktor, hogy valamennyire fölmelegedtek a kedélyek s így minden hangosabb zekszó nélkül hevültünk s hültünk a jó és rossz jeleketek alatt.

Egy ilyen didergő pillanatban eleddig

Ismeretlen fenomén félelmetes hanggazdagságát sikerült fölfedeznünk. A nevé hiába kerestük a színlapon. Kardalosi végtelen szerénységében a tenoristát megszegyenítő magas slágereket csap ki a crescendók végén. Az ember idegesen ugrik föl, amikor egész váratlanul oktávot fog.

Bizonyára ő a kar primadonnája. Azonban, ha szépen megkérjük, hogy ne ragyogtassa magas tehetségét oly gyakran, mert azzal a kultüremberek érzékeny idegeit riasztgatja — : akkor ugyebár nem haragszik meg és eldobja azt a tenorista allúrt. Azért ön maradhat továbbra is a kar oszlopos tagja s házi Carusója . . .

S hogy ellensúlyozzuk e felfedezésünket, ideírjuk mellé, hogy a színpadon fabangu

Konyhalegények is énekeltek vasárnap délután. Annyira mentek a természet utánzásában,

hogy csaposoknak valódi savószínű, igazi szőke bajszu legényeket állítottak be, akiket valószínűleg a diszletmestertől kértek kölcsön.

Kifestetlen fakó arccal húzódtak meg hárman a baloldali proscenium páholy mellett és vakmerően énekeltek. A botfüllek legalább csak szomorúan kivívó alakjukon bosszankodhattak, de a musikális fül valami botrányos szenzációt kellett hogy végigszenvedjen!

Kellemes meglepetésként hatott, hogy szünet alatt

Széna illatot fecskendezett szét egy inasgyerek a nézőtérén. Hosszu tömlőből gömbalakban perzgett ki az illatos viz s majd lent a földszinten, majd fönt a sarok páholyból imbolygott lefelé a különös illat.

Mivel azonban de gustis non dispis, hát egyesek bosszankodva nyugtalankodtak.

— Micsoda mosószippan szagot terjesztenek itt! . . .

A beavatottak azt mesélték, hogy a direktor a mult szezon ittiszorult levegőjét akarta fölfrissíttetni az illatoztatással.

Hogy pedig mennyire figyeltek most minden apróságra, arra eklatáns példa volt az, amikor

Éjfél utott az óra. A második felvonás végén ugyanis éjjeli zenét adnak a szerelmes iglói diákok Dircsák tanár ur leányának, Évikének. Ezüstös holdvilág, susogó lombok, repkényes, ósdi ház . . . szóval megható romantikájú milliő. Távrolról idehangzik a városi óra lassu kongása.

Ki ügyel ilyesmire máskor! . . .

Most a hátam mögött egy hölgy odasugja a szomszédjának:

— Tizenhárom ütött az óra. Hallottad? . . .

Az visszasug:

— Igen. Én is megszámloltam.

Kínosan hatott, hogy a baritonista nem tud táncolni; de nem csak táncolni, hanem játszani sem. Ez sokat levon abból a sikerből, amelyet tiszta, tömör és szingazdag hangjával elér. Nem akarjuk kedvét szegni, de azt mondhatjuk, hogy a Szigligeti színház színpadán ilyen gyarló módon kifejlesztett tánc- és játéktudással nem lehet sokáig existálni.

Színpadi rutint kell szereznie; sokat próbálni s legalább türethetően táncolni. Dehát ilyen elemi utasítások adásához mi nem vagyunk szokva . . .

A népszerűség zenitjén áll azonban Kabos Gyula Mióta tudják, hogy a Királyszínházhoz megy, azóta nincs nyugta, mert mindent tizszer akarnak látni tőle.

A tanári konferencia alatt neki például az asztalon kell táncolni. Honéczy Pista már a végén jár a ropogós csárdásnak, az egész tanári kar a legváltozatosabb mozgásban van s Kabos még mindég nincs az asztal tetején.

A stiklit észrevették a diákok és rettenetes tapsot indítanak.

— Kabos! Kabos! — hallatszok mindenfelől: s öt pernyi vihar után mosolyó derű ül az arccal Kabos ritmikusan emelkedik mind feljebb és feljebb, végre bős haraggal ráugrik a vaskos fegyelmi naplóra! . . .

Persze ismétlés. Megismétli egyszer, megismétli kétszer, de nem elég.

Az ötödik után végre Szarvasi bácsi irtó-

zatos dühbe gurult. Egészen a közönség felé fordult.

— De most már elég legyen! . . .

Olyat ordított, hogy egy pillanat alatt csend lett a színházban, Várady Aladár ijedtében kiejtette kezéből a dirigens-palcát, mire megállt az egész zenekar a tánc közepén.

Végre is Sik Rezső találta föl magát.

— De nézzen meg engem jól maga szerencsétlen fiatalember, hát csak egy kis lány vagyok én! . . .

És ment tovább kedélyes hangulatban az előadás . . .

..HIREK..

* **Évnyitás az Akadémián.** Tegnap megkezdtek az előadásokat a jogakadémia. Vasárnap délelőtt volt a Veni sancte a premontrei rend templomában, melyen megjelent a tanári kar élén a dékánnal s több városi notabilitás. A jogászok szép számban vettek részt s a misénél, melyet dr Némethy Gyula akadémiai hitszónok mondott, két jogász ministrált.

* **A költségvetés összeállításának akadályai.** Szücs Géza városi főszámvivő előterjesztést tett Nagy-Várad város tanácsához egyes tisztviselői állások átszervezése iránt. Mig ez meg nem történik, nem kezdhet hozzá a jövő évi költségvetés összeállításához, mivel a városok fejlesztéséről szóló törvény előírja, hogy 1913-ban már az egész országban összhangban kell lenni a tisztviselői állásoknak, Nagy-Váradon pedig olyan tisztviselői állások is vannak, amilyenek sehol másutt az országban.

* **A vármegye közpénzei.** Bihar vármegye törvényhatósága holnapi közgyűlésén foglalkozik a közpénzek elhelyezésével. A számvivőség tegnap tette meg erre vonatkozó javaslatát a megyének. A számvivőség azt javasolja, hogy a közpénzeket 20 nagyvárad jónévű banknál helyezték el. A pénzek elhelyezése iránt 21 nagyvárad és 1 fővárosi pénztintézet folyamodott. A számvivőség 1 nagyvárad és 1 fővárosi pénztintézet kérelmét elutasította.

* **Bimbó hullás.** Ószinte részvételt vettük a gyászhiért, hogy Sürger Bertalan kis fiacskája: Józsika, alig öt hónapos korában elköltözött az angyalok közzé. A kis halott temetése ma, kedden, szeptember 17-én délután 4 órakor lesz a Szaniszló-utca 49. sz. házból.

* **Honvédzenekar Nagyváradon.** Jelenleg csak a honvédkerületi parancsnokságok székhelyein vannak honvédzenekarok. Mint értesülünk, a honvéd kormány akként intézkedett, hogy a székesfehérvári honvédzenekar Nagyváradon legyen, még pedig állandóan. A honvédtüzér ezred idehelyezésével Nagyvárad olyan nagy katonai központ

MEGNYILT az Első nagyvárad grafikai műintézet és fényképészet
Teleky-utca 35. szám.
Művészi kivitelben készít cinkografiai, autotypiai
lkiséket és fényképeket a legjutányosabb árak mellett.

lesz, amilyen kevés van az országban, Székesfehérváron pedig igen kicsi a katonai állomány. Ez előjele már annak, hogy Nagyváradon honvéddandárparancsnokság lesz. A honvédenekar még ez év végén, vagy a jövő év elején Nagy-Váradra költözik.

* **Lovat loptak.** Balogh Sándor hozsupályii születésű 32 éves földműves panaszt emelt, hogy ma déltájban 2 lovat vett Moesár Gergely tasádfői lakostól. A két járlatra rávezette a nevé, mint vevő Balogh Sándor és a megvásárlás fejében 50 kor. felpénzt adott. Moesár Gergely eladó a két lovat rábízta Moesár László nevű testvérbátyja, ő pedig elment a járlatokat átíratni. Mivelhogy Balogh Sándornak kevés volt a pénze, hogy a vásárolt lovakat kifizesse. Elment, hogy 10 koronát kölcsön vesz valamelyik ismerőstől. Azonközben Moesár Gergely és Moesár László előleggel, lóval s járattal eltűntek. Midőn a vásárló helyre visszatért Balogh Sándor a két testvért és a lovakat már nem találta. Keresésükre indult és csupán Moesár Lászlót sikerült megtalálni, midőn az országúton hazafelé igyekezett. Moesár László mitsem akar arról tudni, hogy hova lett a Balogh Sándor által vásárolt két ló, a testvér a felpénzzel. A tasádfői esendőrs értesített Moesár Gergely vásári cselekedetéről.

* **Kiöntött a Körözs.** Élesdi tudósítónk jelenti, hogy a Körözs veszedelmesen megnövekedett. A víz tegnap este 7 órakor átlépte a gátat és nagy terjedelemben elöntötte a partokat. Szerencsére a parton már nincs semmi s így még jelentékenyebb kárt nem okozott a víz. Az eső hetek óta, mondhatni néhány órai megszakítással, állandóan esik. Ha az idő tovább is így tart, árviztől lehet tartani.

* **Zsebmetsző a vonaton.** Nyárádi Lajos ma éjjel Kolozsvárról jött haza, a vonaton, elszenderedett. Ismeretlen tettes összes irományait, továbbá két postatakarékpénztári könyvet, melyek Székelyhídon lettek kiállítva és 50—50 koronáról szólottak ismeretlen tettes ellopta, vagy a vasuti kupében elveszítette. Arra kérte a rendőrséget, hogy elveszett tárgyait kerítse meg.

* **Eleven élet a Vigadóban.** Nagyvárad város egyik nevezetessége, a Fekete Sasban levő Vigadó, eddig csak nagy ritkán nyílt meg, mert ünnepélyek, táncestélyek, hangversenyek céljaira alig vehették igénybe a drágasága miatt. Ezután igazi otthona lesz a diszes helyiség a város intelligenciájának. Ugyanis a dísztermet, a hozzá való helyiségekkel bérbe vette Arányi Armin táncitanító, aki nagyszabású tánciskolát nyit. Azonkívül társas összejövetelekre, estélyekre hangversenyekre jutányos összegért bocsátja rendelkezésre. **Táncórák:** gyermekeknek délután 5—7 óráig, felnőttek részére esti fél 8—9 és 9—11 óráig. Privátórák házaknál vagy a táncsteremben d. e. 10—12 óráig és d. u. 3—4 óráig. Beiratkozni lehet f. hó 22-től egész napon esti 7 óráig a Sas-passagében levő irodámban, (feljárt a Vigadó fölépés-jénél), hol bővebb felvilágosítás nyerhető.

* **Rendőrsorozás.** Tegnap délelőtt tartotta meg Bartha Béla oktató kapitány a rendőrsorozást. 18 jelentkező volt, akik közül a legszebb szál legényeket válogatta ki. Összesen hetet vett föl. Névszerint: Pajor István, Kátai János, Bende Imre, Serbán Imre, Pituez Mihály, Szöllösi Lajos. A hetedik fölvétele még függőben van.

* **Nagyvásári krónika.** Székocza Tógyer 18 éves álmosdi legény a Nagypiac-teren vásárolt egy sátorban nadrágot. Midőn a megvásárolt árut kifizette, a sátorban fekvő amerikai új kalapács neki megtetszett és magával vitte. — Szakál József jelentette a rendőrnök, hogy Székocza Tógyer öt meglopta. A vásári forgatagban keresésére indul-

tak, megtalálták Székocza Tógyert, aki a kalapácsot tarisznyájából kivette és azt mondta, hogy csak tévedésből pakolta a vett nadrág közé.

* **Uj Lexikon.** Révai-féle (eddig 5 kötet jelent meg), továbbá mindenféle könyvek Benkő Artur Rákóczi-uti könyvkereskedésében. Antiquar könyveket jó áron veszek.

§ **A javíthatatlan.** A nagyváradai fiatakoruak büntetőbírósága előtt állott tegnap egy fiatal és máris zöllött leány: Szabó Erzsébet. A múlt évben egy értékes aranygyűrűt lopott el Gódné Lajostól. 1911. december 11-én vonta felelősségre a bíróság. Akkor nem ítélték el, hanem egy évi próbaidőt akadtak neki, hátha megjavul. A bíróság pártfogóul Molnár Gézánt, a Patronázs egyesület tagját jelölte ki Szabó Erzsébet mellé, akinek minden héten meg kellett volna jelenni Molnár Gézántnál. Szabó Erzsébetnek azonban kisebb gondja is nagyobb volt ennél, hanem inkább tovább haladt lefelé a megkezdett uton. Egyszer meg is szökött egy barátjával Debrecenbe, ahonnan azután ismét visszakért Nagyváradra. Molnár Gézánt bejelentette a felügyelő hatóságnál, hogy a pártfogoltja egyetlen egyszer sem jelent meg nála és emiatt újból a bíróság elé került tegnap Szabó Erzsébet. Minthogy a próbaidő nem használt, a bíróság tizenöt napra a fiatakoruak fogházába internálta a javíthatatlan leányt.

Vadász urak figyelmébe. A közelgő vadászati évadra való tekintettel felhivom a nagyérdemű vadászközönséget, hogy fegyver és vadászati cikkek beszerzését nálam eszközölje. Óriási választékot talál itt a legelőkelőbb gyártmányú fegyverekből, a legjobb töltények egy külföldi mint belföldi löporral készültek a legpontosabban készítve s ajánlom fegyverjavító műhelyemet, hol szakszerűen, gyorsan és pontosan eszközölök minden nemű fegyverjavítást. Ne adják fegyvereiket kontárok kezébe mert azok tönkreteszik és később többé fog kerülni annak hejreállítására. M. kir. löporáruda Telefon 269. Tanoncok felvétetnek. **Ladányi József** puskaműves, fegyverkereskedő, Nagyvárad, Pécs.

KOSSUTH-U. 2. sz. ház emeletén két szoba s mellékhelyiségekből álló lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Kossuth utca 6.** számú ház Körös felőli oldalán 3 szoba, fürdő-szoba és mellékhelyiségekből álló modern emeleti lakás november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál.

x **Uj ipartelep.** Szántó Dezső nagyváradai műlakatos impozáns modern gépekkel felszerelt gyártelepét a Rulikovszky-uton a n. érd. közönség szives figyelmébe ajánljuk melőbb megtekintés végett. **Lásd a hirdetést is.**

x **TÚZIFA** hasábos és aprítva, ugyszintén elsőrendű porosz kősenet házhoz szállít **Weiszberger és Társa.** Telefon 688. Telep: Váradvelence, vasutnál.

x **Kérek egy koronáért** finom Színházi vegyes cukorkát. Ugyan kérlek hát elég lesz az. O igen, mondhatom, hogy Budapesten nem létezik az a rendszer, mint az itteni Aszódy Mihály cukorka és csokoládé specialista üzletében, hogy egy koronáért ily szép csomagolású és finom vegyítékű bonbonokat adjanak; ha színházba mentek, ajánlom. Fő üzlet a Kossuth-utcán, fióközlet Kert- és Szacsvai-utca sarok a «Cukorka Király». Rákóczi-uti cukorka-üzlet az Orsolya zárdában előkészületben, közvetlen a különlegességi tőzsde mellett szeptember havában megnyílik. Telefon számok: fő-üzlet 635. «Cukorka Király» 10-16. Színházi cukorka üzlete 610.

Iskolai és tornacipők
legkedvezőbben
REICHARD áruháza
cégnél szerezhetők be.

Joghallgatók! Ügyvédi vizsgára készülők!
Ügyvédi vizsgára, alapvizsgára, szigorlatokra saját
érdeklükben **Dr Kállay** jogi szemináriuma
csakis után készülnek
Budapest, IX. Lónyai-utca 18.b. (Calvin-tér mellett).
Telefon 125—38. Telefon 125—38.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Kedden: Csittulj szivem!
Szerdán: Cigánybáró.
Csütörtökön: Cigányszerelem.
Pénteken: Obsitos.
Szombaton: Bőregér.
Vasárnap: Asszonyfaló.

Csittulj szivem! A színházi kommuniké szellemes francia darabnak hirdette a Csittulj szivemet, a szinlap a maga piros színével előre jelezte, hogy csak férfiak számára valók azok az állítólagos szellemes-ségek, az előadás pedig még lejjebb szállott az igényekkel és azt a meggyőződést keltette, hogy a Csittulj szivem nem is annyira szellemes, mint a mennyire trágár. Komikuma csak az alapgondolatban eredeti, a többi a hasonló külvárosi francia szinpadok számára dolgozó írók közös fegyvertárából való kölcsönzés. A meséje csupa átöltözés, helyzetkomikum, a melyen, bármennyire alacsony is a színvonala, örült, képtelen fonákosságai miatt a férfitársaság elég jól elmulat egyszer. Másodszor ugyan meg nem nézné senki s legfeljebb azon csodálkozik mindenki utólag, hogyan lehetett ennyi fejtegetés tánecoló dolgot és ennyi malacságot két embernek is összeírni?

Az előadás magasabb színvonalon állott, mint maga a darab. **Szentgyörgyi Márta** a fő női szerepben valósággal vezette az előadást. A többiek is, Tóth Elek, Angyal Ilka Tompa, Kabos, Sik, Polgár Mariska, Pogány Janku, Hunyadi, Pápainé és Szarvasi a legjobb együttesek egyikét produkálták, amelyért igazán kár, hogy ilyen kis malacpocsolyába pottyant, aminő a Csittulj szivem. Az bizonyos, hogy az idény első premiéréjével okosabb és tisztességesebb darabot is lehetett volna választani. Közönség: a darab zártkörű jellegének megfelelő igen csekély számban.

A dolovai nábob leánya. Vasárnap este Bilitzky kadét népszerű szerepében mutatkozott be Tompa Béla, a társulat új tagja. Tehetségéről ez egy szerepből annál kevésbé lehet végleges véleményt mondani, mert Bilitzky kadétnak már megvan a maga

sablonja, hagyománya, a melyet a Nemzetiből az iparos ifjak műkedvelő szinpadjaig mindenki betart. Szinte elő van írva, mikor kell a kadétnak rágyujtania, mikor áll fel a hencseren, mikor nevet, mikor lógatja le a kezét stb. Itt eredeti alakításra tér nincs. Az bizonyos, hogy ezt a hagyományos kedves alakot Tompa kedvesen, közvetlenül tudta megjátszani, megjelenése szinpadi, föllépése biztos, bemutatkozását a közönség szimpaticusan fogadta.

Cigánybáró. Szerdán este egy régi, de örökéletűen bájos operettet elevenítenek fel a Szigligeti színházban. A Cigánybáró kerül színre. Szerdán este látja a közönség először Görög Olgát, a társulat koloratur énekesnőjét. — Binder Károl baritonistát és Kovács Hanna énekesnőt, a kiknek nek ez alkalemmal elsőrangú szerepek jutnak. Méltán érdeklődést kelthet az a körülmény is, hogy a Cigánybáró az első operette, amelyet Kerner, a színház ujonnan szerződött karmestere dirigál.

TANÜGY

Tanévnyitása a kereskedőinasiskolában. A kereskedőinasiskola igazgatósága értesíti a tanonctartó főnököket, hogy az 1912—1913-iki tanév megnyitása és egyszérszind a rendes előadások megkezdése folyó évi szeptember hó 18-án, szerdán délután 3 órakor lesz és egyuttal felhívja a főnök urakat, hogy eme határnapig inasikat okvetlenül irassák be, mert késedelem esetén be fognak jelenteni az elsőfoku iparhatóságánál. Az előkészítő osztály tanításnapjai lesznek: kedd és péntek, az első A) osztályé: szerda és péntek, az első B) osztályé: kedd és csütörtök, a második osztályé: kedd és csütörtökön a harmadik osztályé: szerda és csütörtök. A tanítás mindenkor délután 2 órakor kezdődik.

SPORT

A Nagyvárad Sport Egylet országos atletikai versenye.

Közvetlenül a verseny kezdete előtt megindult zápor miatt csak kisszámú, de előkelő közönség nézte végig az atletikai változatos küzdelmeit, amelyet azonban rendkívül befolyásolta a felázott talaj. Ezt tekintve Somodi István dr 175 cm-es magasugrása és 654 cm-es távolugrása, amelyekkel imponáló győzelmet aratott, elsőrangúnak tekinthető. Kitérő eredményt ért el Borbély Lajos NSE a discosvetés juniorban 35.58 méteres dobásával, megnyerve a NSE tiszteletdíját. — Ugyancsak Borbély (NSE) nyerte meg a seniordiscosdobást is, budapesti és a kolozsvári ellenfelével szemben, bámulatos küzdőképességet és higgadtságot tanúsítva. A 4100 méteres saftát a KEAC complet csapata nyerte a 2 tartalékkal futó Nagyvárad Sport Egylet ellen, akik viszont a DTE-t szorították harmadik helyre. Középes eredménnyel nyerte Wagner a rudugrást, míg Szerelemhegyi gyenge idejét a 100 yardon laza pálya, egynegyed angolon pedig könnyű győzelme magyarázzák.

I. 100 yardos sifutás NSE tiszteletdíja. 1. Szerelemhegyi Ervin MAC 10.8 mp. 2. Varga Jenő MAC, 3. Farkas György KEAC.
II. Discosvetés junior. (NSE tisztelet-

dija) 1. Borbély Lajos NSE 35 m. 58 cm., 2. Corcan Aurél KEAC 35 m., 3. Varga Jenő MAC 31 m. 85 cm.

III. Magasugrás. (gróf Széchenyi Miklós tiszteletdíja.) 1. ifj. Somodi István dr KEAC 175 cm., 2. Orbán Sándor BEAC 163., 3. Finta Dezső KEAC 163 cm.

IV. 300 yardos sifutás. (junior) 1. Tamási Béla KEAC 35.8 mp., 2. Bán Imre MTK, 3. Beretzkzy Ferenc NSE.

V. Súlydobás. (Fedák Sára urnó tiszteletdíja.) 1. Guszmay Gyula MAC 12 m. 30 cm., 2. Pető Pál DTE 11 m. 89 cm., 3. Orbán Sándor BEAC 11 m. 64 cm.

VI. Távolugrás. (dr Radu Demeter tiszteletdíja.) 1. Somodi István dr KEAC 6 m. 54 cm., 2. Kósa József MAC 6 m. 06 cm., 3. Gangl András KEAC 5 m. 97 cm.

VII. 4100 m-es sifutás. 1. KEAC (Grigássy, Tamássy, Somodi, Gangl) 43.6 mp., 2. NSE. (Hornvánszky, Borbély, Szeghalmy, Beretzkzy) 3. DTE (Tót, Bergmann, Sajó, Gyarmati.)

VIII. Discosdobás. 1. Borbély Lajos NSE 35 m. 58 cm., 2. Guszmay Gyula MAC 35 m. 23 cm., 3. Corcan Aurél KEAC 33 m. 77 cm.

IX. Rudugrás. (dr Fráter Pál tiszteletdíja.) 1. Wagner Károly MAC 2 m. 90 cm. 2. Tót László DTE 2 m. 70 cm., 3. Bihari Gyula KEAC 2 m. 27 cm.

X. Gerelyvetés. (Középenfogással junior). 1. Finta Dezső KEAC 38 m. 20 cm. 2. Orbán Sándor BEAC 38 m. 11 cm. 3. Vitán Árpád NSE 29 m. 70 cm.

XI. Egynegyed ang. mfdes sifutás. (A nagyvárad Sport egylet tiszteletdíja.) 1. Szerelemhegyi Ervin MAC 55.6 mp. 2. Fábian Vilmos MAC. 3. Farkas György KEAC.

XII. Kalapácsdobás. Junior 1. Sütő Imre KEAC 28 m. 67 cm. 2. Vitán Zoltán NSE 23 m. 60 cm.

XIII. 100—200—400—800 méteres staféta sifutás I. MAC Kósa, Varga, Szerelemhegyi, Fábian, 2. KEAC László, Kónya, Farkas, Nagy, 3. NSE Borbély, Szeghalmy Bálint, Hornvánszky, Stépán. Idő: 3 p. 49.6 mp.

Nagyvárad város vándordíjának eredménye:

Győztes: Magyar Athletikai Club 37 pont.
II. Kolozsvári Egyetemi Athletikai Club.
III. Nagyvárad Sport Egylet.
IV. Debreceni Torna Egylet.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Októberi esküdtek. Az október hóra kisorsolt esküdtek névsora a következő:

Rendes esküdtek: Nagy-Váradiak: Dr Ardelean Jusztin ügyvéd, dr. Ágoston Péter jogtanár, Ficzek Lajos ügyvéd, Fleisehhacker Gyula vezérigazgató, Hegedüs Rezső gyógyszerész, Kelemen Béla pénzügyigazgatósági számellenőr, dr Kenéz-Kurländer Ede ügyvéd, Keszte István magánzó, Kolozsi Béla erdőfelügyelő, Komlóssy József városi tanácsos, Szigeti Gábor irodatiszt és Zilahy Gyula ügyvédjelölt.

Rendes esküdtek vidékről: Banesik Sándor birtokos (Margitta), Bugyi Sándor kereskedő (Nagyszalonta), Dávid Lajos kisbirtokos (Bors), Fodor Ignác kereskedő (Nagyszalonta), Gaál Gergely földbirtokos (Nagyszalonta), Hadházy Kálmán ügyvéd (Nagyszalonta), Kenyeres Sándor nagybérő (Nagyszalonta), Kosztelni Sámuel timár (Váradszöllős), Leuchmann Lipót dr ügyv. (Margitta), Lovassy Sándor kőműves (Nagyszalonta), Mardos Mihály főállatorvos (Nagyszalonta), Nagy Ferenc földműves (Nagykeréki), Olasz Imre földbirtokos (Darvas), Papp Imre tanító (Okány), Pénzes Sándor földműves (Nagy-

szalonta), Reteg Ignác kisbirtokos (Váradszöllős), Sági Sándor földbirtokos (Darvas), Torna József hentes (Nagyszalonta).

Pótesküdték, mind Nagyváradról: Biró István cipész, Dajkovics János fényképész, Gebei János eszmadia, Heffer József női szabó, Kolláti Károly eszmadia, Orbán Ferenc eszmadia, Strobek Károly fodrász, Tarsoly Károly kályhás, Voszka Ferenc magánzó és Wenet Ferenc kárpitós.

NYILTÉR

Tánciskolai jelentés!

Van szerenésém a mélyen tisztelt nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **Nagyváradon,**

a VIGADÓ DÍSZTERMÉBEN

folyó évi október hó 1-én

TÁNCTANFOLYAMOT

nyitok, melyben növendékeim a mai kor igényeinek minden irányban megfelelő tánc-, esztétikai és plasztikai elsőrangú és szakszerű oktatásban részesülnek.

TÁNCÓRÁK: gyermekeknek délután 5—7 óráig, felnőttek részére esti fél 8—9 és 9—11 óráig. Privátórák házaknál vagy a táncteremben d. e. 10—12 óráig és d. u. 3—4 óráig.

Beiratkozni lehet f. hó 22-től egész napon esti 7 óráig a Sas-passageban levő irodámban, (feljárt a Vigadó fölépcsőjénél), a hol bővebb felvilágosítás nyerhető.

Kiváló tisztelettel:

Arányi Ármin, okl. tánctanár.

A magasabb táncművészeti akadémián 1906. december hó 22-én nyert mesteri diszoklevelet.

TÁVIRÁTOK

Tisza a királynál.

Bécs, szept. 16.

(Saj. tud.) Tisza István ma egy ujságíró előtt kijelentette, hogy csütörtökön tényleg volt kihallgatáson az uralkodó előtt.

— A nyilvánosság számára azonban nincs semmi mondani valóm. Fejezte be röviden Tisza István a beszélgetést.

A Kossuth-párt értekezlete.

Budapest, szept. 16.

(Saját tudósítónktól.) A Kossuth-párt Kossuth Ferenc elnöke mellett ma értekezletet tartott. Az értekezleten az intézőbizottság határozatát olvasták fel, melyet a párt egyhangulag elfogadott.

Rendőrök és csendőrök.

Budapest, szept. 16.

(Saját tudósítónktól.) Ma Tisza és Lukács huzamosabb ideig tanácskoztak a holnapi ülés felett. Állítólag a rendőrség és csendőrség ép oly szolgálatot fog teljesíteni, mint júniusban. A rendőrség a parlament

pincéjében lesz elhelyezve. Hir szerint a kivezetések már holnap megfognak kezdődni. A munkapártnak az a terve, hogy a tárgyalást megkísérlik. Az ellenzék viszont azt hangoztatja, hogy oly pokoli lármát fog előidézni, hogy a parlamentben egy szót sem fognak hallani. Ma este nagyszámu csendőr érkezett a fővárosba.

Földrengés.

Konstantinápoly, szept. 16.

A szombati földrengésről most jöttek az első hiteles jelentések. Tenedo szigetén nagy volt a pusztulás, egész házsorok omlottak össze, s a lakosság a mezőre menekült. Rodostóban, Gallipoliban mindazok a házak bedőltek, a melyeket az utolsó földrengés megrendített. A rodostói nép a réteken sátrakat ütött és nem mer visszatérni a városba, és Ohorában minden elpusztult, a mit a múltkorai földrengés még megkimélt.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Schönfeld Mihály gabona- és szeszárubizomány cég jelentése.

Készaru: változatlan. — Határidő üzlet: szép időre a szemes magvak lanyhultak.

Mai árfolyamok.

Októberi buza	— — —	11.18
Áprilisi buza (1913.)	— — —	11.72
Októberi rozs	— — —	9.64
Áprilisi rozs (1913)	— — —	10.05
Októberi zab	— — —	10.14
Áprilisi zab (1913)	— — —	10.46
Szept. tengeri	— — —	9.35
Májusi tengeri (1913)	— — —	10.71

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	—	842.—
Osztrák hitelrészvény	—	651.—
Jelzálogbank	—	477.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	538.—
Magyar bank	—	652.—
Közuti vasut	—	752.—
Városi villamos	—	404.—
Salgótarjáni kőszén	—	535.—
Rimamurányi	—	780.—

Állatkiállítás Zsadányban.

A biharmegyei gazdasági egyesület a lótenyésztő-bizottsággal karöltve ez évben az utolsó állatkiállítást Zsadányban tartotta meg e hó 15-én. Ezen kiállítás méltó volt az eddig tartott kiállításokhoz, sőt őszintén elmondhatjuk, hogy az anyag minősége olyan volt, hogy talán az eddigieket felül is multa.

Ezen kiállítás csak lovakra terjedt ki, be lett mutatva összesen 90 darab anya kanca és 1—4 éves kanca csikó.

A kiállítás iránt a vidék gazda közönsége igen szép érdeklődést mutatott, a kiállítás menetét sokan nézték végig nemcsak a kis birtokos osztály köréből, de a nagybirtokosok köréből is érdeklődtek ezen szép kiállítás iránt. Ott láttuk ifj. gróf Tisza Istvánt, Markovits Kálmánt, Lakatos Albertet, Lakatos János tb. szolgabíró, vala-

mint a szomszédos uradalom tisztikarát. A kiállításon az elnöki tisztséget Olasz Elemér töltötte be, míg a titkári teendőket Weingartner Andor titkár látta el, kinek a rendezés teendőiben Zsadány község vezetősége nagy segítségére volt.

Olasz Elemér a kiállítás megnyitása után elnöklete alatt a bírálóbizottságot a következőképpen alakította meg: Hámorszky A. főhadnagy, ifj. Tisza István, Kellner György főállatorvos, Beregszászi Lajos.

A sorsolás befejezése után Olasz Elemér elnök hirdette ki az eredményt buzdító beszéd kíséretében s amidőn még a hatóságoknak köszönetet mondott az ügy sikerének előmozdításáért, a kiállítást berekesztette.

Pénz jutalomkan 16 kispazda részesült 1000 korona értékben. 2 kispazda oklevelet kapott, ugyanezek disz oklevéllel lett kitüntetve Schwartz Sándor fenesikái birtokos 4 éves csikóiért.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozók mindennemű bankszerű beszedéseiket (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyószámlákra és földbirtokokra

Használt, de teljesen jókarban levő
22 darab ökörszekér
egyenként is eladó.

Felvilágosítást nyújt a «Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézete Részvénytársaság» Nagypiac-tér, Andrányi ház.

Szalonna, prima, pörkölt, nehéz áru legjutányosabban kapható. Mindennemű termények vétele és eladása.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részv.-társ. áruosztály.

Teleky-utca 3-ik szám, Telefon 172.

A berendezés eladó!

Olcsó árak!

A **Teszler Simon**-féle posztó kereskedésében a következő árak csak e hó végéig lesznek érvényben, ugymint

Egy teljes öltönynek való

3 mtr. angol kelme már	K 16.—
3 « finom angol kelme	K 20.—
3 » scót kelme már	K 24.—
3 « valódi angol kamgarn	K 28.—
3 « valódi angol egész finom kamgarn	K 30.—

Egy teljes egész finom

hozzávaló minden lehető szinten már K 07.—

Fekete egész finom kelmék

nagy választékban, — Ugyisint női costumoknak való dús választék. — Valamint

téli kabát

kelmékben nagy választékban és olcsó árakban kaphatók. Teljes

tisztelettel

Schwarcz Kálmán

Zöldfa-utca 21.

Az üzlethelyiség kiadó.

Nagyvárad város katonaugyosztálya.

21991—1912. sz.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a m. kir. honvédelmi miniszter ur 83237—912. számú körrendelete folytán a cs. és kir. közös hadsereg nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi a cs. és kir. hadügyminiszterrel egyetértőleg hozott határozat folytán, nemkülönben a m. kir. honvédség nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi is a folyó évben nem tartatnak meg. A tartalékos tiszteknek és tiszt-tisztviselő, valamint hadapródjelölteknek és hasonló állásuaknak bemutatása azonban az eddigi módon a folyó évben is megtartandó.

Nagyvárad, 1912. szeptember 10.

Báthory,
tanácsnok helyettes.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

A LEGMODERNEBB BÚTOROKAT készíti

Kovács Zsigmond

m ű a s z t a l o s
Szacs vay-u. 70. sz.
Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap hívásra azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

Autó (automobil) tulajdonosok szives figyelmébe

PNEUMATIK, köpeny és tömlő, vulkanizáló műhely!
TRAPP ISTVAN Budapest, VIII. ker. Tisza Kálmán-tér 26.

Postai megbízás naponként azonnal el lesz intézve. Javítások jutányos árban. Használt gumik a legmagasabb árban megvételnek.

Meghívó.

A nagyváradai szőlőtermelők borértékesítő szövetkezete 1912. évi szeptember hó 29-én d. e. 11 órakor tartja Garliczy-utca 14. szám alatti helyiségében

rendes évi közgyűlését,

melyre a szövetkezet tagjai ezennel meghívatalnak.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése a 3 ik üzlet-évről.
 2. Az 1912. augusztus 31-iki zárszámadások, valamint a nyereség hová fordítására vonatkozó igazgatósági indítvány előterjesztése.
 3. A felügyelő bizottság ugyan erre vonatkozó jelentése és határozata.
 4. Igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok megválasztása.
 5. Indítványok.
- Nagyvárad, 1912. évi szeptember hó 14.

az Igazgatóság.

Özv. Schmidt Gyuláné

könyvkötészetét a régi Apolló épületből

Rákóczi-ut 16. sz.

alá helyezte át, amire felhívjuk a n. é. közönség becses figyelmét. Tankönyvek bekötése, olcsón s gyorsan készíttetnek el. Becses pártfogást kér

özv. Schmidt Gyuláné

VAVEK FERENC
üzletvezető.

Legujabb!

Ha hegedülni

őhajt megtanulni, rendelje meg a tisztán kidolgozott, remek hangu, domboru hegedüt, tokkal, 16 drb. felszereléssel és mesés ajándékkal együtt

csak 12 koronáért

Wagner a „HANGSZER-KIRÁLY”, országszerte elismert elsőrendű hangszerárúházában
Budapest, József-körut 15.

Fényképes árjegyzék ingyen. — ÖVÁS: Figyeljen jól a pontos címre és házszámra.

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 héttan egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyórát „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. Olcsó árak. **TÖBB ÉVI JÓTÁLLÁS. Villanyerő berendezés.**

Arjegyzék kívánatra. **Saját ház.**

Nagyvárad város katonaugyosztálya.

19060—1912. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 8605—912. számú rendelete alapján közhirre teszem, hogy az 1893. évi XXXVII. tc. értelmében évenként kötelező népfelkelési időszak jelölés folyó évben nem fog megtartatni.

Nagyvárad, 1912. szeptember 3.

Báthory,
tanácsnok helyettes.

Oltott mész

Bükkfa parkett, cementáru, cserép, fedéllemez, gipsz, nád, csatornázás, aszfaltozás stb.

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

M. kir. lőpor-áruda

Vadászfegyverek

Revolverek

Vadászati felszerelések

Eredeti Valtersdorfi töltények

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon 390.

Telefon 390.

Legolcsóbb bevásárlási források:

<p>Ha Ön óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el FEIN KÁLMÁN óráshoz, Telemi-u. 9. Dr. Nemes ház. Villanyos megállóhely. — Órákban állandó nagy raktár.</p>	<p>Alapított 1895-ben. Deo Adiuvente! Imrek Károly épület és műbutorasztalos N.-Várad, Alapi-utca 2. szám. Alapított 1895-ben.</p>	<p>HA A KOSSUTH- utczába vezetni utja, keresse fel a legjobb hírnévnek örvendő KEPES ETEL varró- és himző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munka anyagokban.</p>	<p>Izsák Lidia mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országoszerint nagy népszerűségnek örvendenek a hölgyközönség körében. Megrendelhető mérték szerint, Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Fűz üzlet: TELEFON 1-53. szám.</p>	<p>Mezey János és Társa fűszer, esemege kereskedése Nagyváradon, szt. László-tér és Telemi-utca sarok. Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.</p>
<p>Hallatlan olcsó árban készít Piski Ferenc cipész úri és női cipőket csak egy próba és ön meg fog győződni Szent János-utca sarok, Schvare Farkas-féle házban.</p>	<p>Fő a kézi mosás! A ki erre reflektál, hívja meg MESZÁROS MÁRIA gőzmosó és vegytisztító intézetét, házhoz elküld és haza is szállít. Szarvas-tér és Liget-utca sarkán. Levelekre azonnal válasz. Telefon 67.</p>	<p>Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók Szilágyi Géza és Ts-nál Rákóczi-ut Telefon. 630.</p>	<p>Tátray Sándor saját műlakatos műhelye, vízvezeték szerelője NAGYVÁRAD Körözs-utca 11. sz.</p>	<p>NE ADJUK pénzünket idegen cégnek, vegyünk lánckútat MÁRKUIZ JÓZSEFNÉL Akadémia-u 1. sz.</p>
<p>Czukrász sütemények minden alkalomra házhoz szállítással jutányos árban eszközöltenek. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok. Vidékre napi expedálás. Molnár János cukrász Kolozsvári-u. 50.</p>	<p>Keresse föl Haás Simon rövidáru férfi- és női divat-üzletét Szent János-utca 46. gyógyszertár mellett, hol hallatlan olcsó árban lehet vásárolni.</p>	<p>A „Nagyvárad Torna Club“ Clubhelyisége Kolozsvári-utca 50. szám alatt a „Varga féle“ Magyar Király kávéházban.</p>	<p>Udvari kávéház családok kellemes szórakozó helye. Esténként Bebe Kálmán teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat Szt. László-tér és Zöldfa-utca.</p>	<p>FELDSTRICK KÁLMÁN könyvkötészete és dobozgyártása NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut, Moskovits palota Biharmegye és N.-Várad város kir. ítélőtábla és a megyei főszolgabírók és körjegyzőségek szerződéses szállítója.</p>
<p>ROZSNYAY JÓZSEF nő- és asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77. Helyi és vidéki telefon-szám: 1076. Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismeretem lehetővé teszi, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szak-tudással a legpontosabban elvégezzem. Készítek továbbá: modern háló, szalon, Lútor és üzleti-berendezéseket, portálakat, lakás- és kislány-berendezéseket minden still és kivitelben a legbiztosabb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. u. n. közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem. Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, műasztalos.</p>		<p>Szántó Dezső első nagyvárad REDÖNY- GYÁRA Rulikovszky-ut TELEFON 491.</p>	<p>Csoda elárusítás!!!! Partiba vettem, szőnyeg, ágy és asztal garnitúr, rumburger vászon, se-lyem és csipke dolgokat. Felárba árusítom. Löwinger Márton versenyáruháza Kert-u. 1. sz.</p>	<p>Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb Horvát Béni mechanikusnál, Kossuth Lajos-utca 18. Az összes alkatrészek állandóan raktáron. TELEFON 1038. szám.</p>
<p>Haas Lajos Gáz és villanyberendezési vállalat. Elvállal mindennemű gáz és villanyszere- léseket és jókarban- tartását. TELEFON 1038. sz.</p>	<p>PENCZ JÁNOS (cipész, szakiparos.) NAGYVÁRAD, Szt. János-u. 34. Készít mérték szerint úri és női (Orthoped cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhoz jövök.</p>	<p>Névjegyek a legolcsóbban beszerezhetők: Szent László-nyomda r.-társ.-nál Szilágyi Dezső-utca 5. sz.</p>		<p>Alapított 1880-ban Schopper György utóda veje Rohoska Pál Villanyerőre berendezett gépjavitó, vas és rézöntőde NAGYVÁRAD, Sánc-utca 22. sz.</p>
<p>Mayer Lajos kártyos és díszítő GYÁR-U 1 SZÁM. Elvállal minden e szak- mába vágó munkát ju- tányos árban. Levelező- lap meghívásra azonnal jövök. Állandóan kész- munka kapható.</p>	<p>Az AUGUSZTUSI költözködések- kor a legcélszerűbb HIRN M. és FIA villamosági vállalatához fordulni Kossuth Lajos-u. 16. sz. Nagy csillárraktár. Telefon 10-54. Telefon 10-54.</p>		<p>Györy Sándor villanyerőre berendezett kések és köszörődéje Kert-utca, 4. szám. Elvállal mindennemű speciál köszörüléseket és javításokat, haj- és szakál vágó és ló- nyíró gépet, zsilette és min- denféle más borotvák köszö- rülését pontosan eszközli.</p>	<p>Moly irtó szerek rovarpör, poloska tinktura, s többféle háztartási cikkek parket beeresztő viaszok kaphatók VADÁSZ ALBERT „A nyg a“ drogueriában BÉMER-TÉR.</p>
<p>Fotbal cipők, gumi térdvédők, dresszek a legolcsóbban kaphatók Lefkovits és Kácsér Zöldfa-u., cipő, kalap és uridivat áruházában.</p>	<p>Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek világitási felszereléseit, csengő házi telephon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világitási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készít SZENES SÁNDOR villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költség- vetéssel díjtalanul szolgálók, meghívásra azonnal jövök.</p>		<p>Reisinger József mechanikai gép és fegy- verjavító műhelye Sas palota zöldfa passzáz, a hol a legprecízebb esztetika és gépmun- kák készülnek.</p>	